

10. Лабунская В. А. Не язык тела, а язык души! Психология невербального выражения личности / В. А. Лабунская. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2009. – 342 с.
11. Мацько Л. І. Стилiстика української мови / Л. Мацько, О. Сидоренко, О. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. – 462 с.
12. Міхневiч А. Я. Проблемы семантика-синтаксичнага даследавання беларускай мовы / А. Я. Міхневiч. – Мiнськ : Навука i тэхніка, 1976. – 263 с.
13. Проблемы экспрессивной стилистики / под ред. Т. Г. Хазагерова. – Вып. 2. – Ростов-на-Дону : Изд-во Ростов ун-та, 1992. – 144 с.
14. Риторика и синтаксические структуры // Тез. краев. науч.-практич. конф. / под ред. А. П. Сквородникова. – Красноярск : Красноярский университет, 1988. – 356 с.
15. Русанiвський В. М. Структура лексичної i граматичної семантики / В. М. Русанiвський. – К. : Наукова думка, 1988. – 240 с.
16. Селиванова Е. А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации [Книга] / Е. А. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2002. – 336 с.
17. Харченко В. К. Экспрессивное словоупотребление и контекст // Вопросы структуры предложения / В. К. Харченко. – Ульяновск : Изд-во Ульяновского ун-та. – С. 42-47.
18. Чабаненко В. А. Стилiстика експресивних засобiв української мови [Текст] : монографiя / В. А. Чабаненко. – Запорiжжя : ЗДУ, 2002. – 351 с.
19. Чабаненко В. А. Експресивно-стилiстичнi функцiї бiлорусизмiв в українській мовi / В. А. Чабаненко / Режим доступу: [http:// kulturamovy.org.ua](http://kulturamovy.org.ua).
20. Чумак Л. Н. Система русского и белорусского языка в аспекте культурологии : монография / Л. Н. Чумак. – Мн. : Изд-во БГУ, 1997. – 346 с.

***Анотація.** У статті розкрито поняття образності як засобу конкретизації мовлення, спрямованого на адресата, що уможливорює ефективніше сприймання, уявлення, розуміння мовленого. Зазначено, що образність синтаксичних конструкцій в українській, російській і білоруській мовах зумовлює їх перетворення в експресивні висловлювання (ЕВ), які допомагають мовцю відобразити власне національно-культурне мовне розуміння і мовне світобачення ситуації, співвіднести своє сприйняття із знаннями співбесідника і спрямувати його увагу на необхідні аспекти.*

***Ключові слова:** експресивність, експресивний синтаксис, експресивне висловлювання (ЕВ), образність, образні засоби, східнослов'янські мови, інтенція, інтенційний зміст, вербальний супровід, невербальні (паралінгвістичні) засоби, мовна компетенція.*

***Summary.** In the article the concept of imagery as the means of speech, which was directed to the addressee, which creates the possibility for perception, conception and understanding of something said, was researched. It is specified that figurativeness of syntactic construction in Ukrainian, Russian and Byelorussian language causes the transformation into expressive expressions, which help the speaker to reflect the national and cultural language understanding and linguistic view of situation, to correlate the own perception, with the knowledge of the interlocutor and to direct his attention to necessary aspect.*

***Keyword:** expressiveness, expressive syntax, expressive expression, imagery, figurative means, East Slavic languages, intention, intentional contents, verbal tracking, nonverbal means, linguistic competence.*

УДК 811.161.2'36'37

Кульбабська О.В.

ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЯСНЮВАЛЬНО-УТОЧНЮВАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Дослідження функційних особливостей мовних одиниць, а також способів вираження різних граматичних категорій на рівні тексту доводить необхідність вивчення цієї галузі мовних знань, що відбиває специфіку взаємозв'язків мовних актів в активній мовленнєвій діяльності комунікантів. Інтенсивність і багатоплановість студювання конститuentів тексту з позицій прагматики зумовлена прагненням лінгвістів не лише вивчати семантичні та прагматичні закономірності ор-

ганізації тексту, розв'язати питання, пов'язані з дефініцією лінгвальної природи синтаксичних одиниць, а й показати роль, яку відіграють чинники адресанта й адресата в системі текстотвірних відношень (праці І. Вихованця, К. Городенської, Н. Гуйванюк, С. Єрмоленко та ін.). У цьому аспекті певний інтерес становлять конструкції простого речення з пояснювально-уточнювальним значенням, що відображають інформативне структурування висловлення.

Пояснення та уточнення на рівні речення тлумачать як синтаксичну категорію, якій притаманні певні форми вираження та трансформаційний потенціал (І. Слинко, М. Мірченко, А. Загнітко та ін.). Проте *актуальним* нині залишається не лише визначення репертуару цих ускладнювачів формальної та семантичної структури простого речення, а й з'ясування механізму їх вибору, тобто функційний аспект.

Мовець може виражати думки в лінійній послідовності, але за потреби має змогу уявити ситуацію багатоаспектно, створюючи другий план, що містить додаткову, утім релевантну, інформацію. Реалізації зазначеної мети в українській мові слугують і пояснювально-уточнювальні конструкції. Вибір таких одиниць, на нашу думку, зумовлюють такі основні чинники: прагматична ситуація, комунікативний намір мовця, наявність у мові синтетичних засобів вираження певного змісту, потреба та можливість уживання розчленованого засобу висловлення думки.

Поява пояснювально-уточнювальних конструкцій детермінована стратегією мовця, який ураховує позицію адресата на шляху до досягнення прагматичної мети комунікації тощо [5, 7]. «Семантичну сутність пояснювально-ототожнювальних конструкцій становить поєднання в їхній структурі двох компонентів, один із яких, пояснюваний, репрезентує певний зміст, а інший, пояснювальний, пропонує його інтерпретацію. Отже, зміст пояснюваного і пояснювального компонентів є кореферентним» [2, 6–7]. Без сумніву, характер інтерпретації, спричинений прагненням мовця бути зрозумілим, передбачає врахування пресупозиції. Утім співвіднесеність компонентів, як пояснюваного та пояснювального, що стосуються тотожного референта, зумовлена лише контекстом і не є очевидною поза ним.

За своїм прагматичним спрямуванням пояснювально-уточнювальні конструкції корелюють із намірами адресанта досягти адекватності, точності, істинності, повноти інформації основного складу речення. У цьому аспекті зазначені ускладнювачі мають ретроспективний характер, оскільки **інформують про наявність попередньої ситуації або об'єкта**, які потребують тлумачення або уточнення.

П о я с н е н н я – це означення в одному контексті того самого поняття або явища дійсності іншими лексико-граматичними засобами [1, 513]. Пояснювальний компонент, однофункційний із пояснюваним, дає йому різнобічну характеристику, напр.: *Морщатьсь і димами куряться хліборобні душі, тягнучися до свого єдиного р а ю – землі* (М. Стельмах); *На порозі лежить В о в ч о к – трохи рудий, трохи сірий пес* (В. Бабляк); *Патріарх відчув уже знайомий б і л ь у переніссі – звичайний результат мозкової перенапруги* (В. Шевчук). У пояснювальних рядах компоненти можуть бути дуже близькими за значенням, і навпаки, асоціативними.

Конструкцію з пояснювальним значенням використовуємо тоді, коли те саме поняття чи думку треба передати різними способами для точності. Таких к о м у н і к а т и в н и х с и т у а ц і й може бути кілька: по-перше, коли мовець спонтанно добирає слова, бо ще сам цілком не обдумав усього висловлення або помилився в ході його структурування. Наприклад: *Туди оддана наша т і т к а, материна сестра, то ми, було завжди заходили до їх* (М. Вовчок); *У другій громаді прийшов і Герман Гольдкремер, н а й п о в а ж н і ш и й, т[о] є[сть] найбагатший, з усіх присутніх обивателів* (І. Франко).

Друга комунікативна ситуація, яка спричиняє використання пояснювальних конструкцій, за нашими спостереженнями, постає тоді, коли автор висловлення дублює думку за потреби пояснити запозичене слово, діалектизм, науковий термін, професіоналізм тощо іншим компонентом, тотожним у змістовому плані. Наприклад: *Та лиш моргне вусом: «В о п и с е с т !», тобто «Добре!»* (Ю. Федькович); *Стилістично забарвлені назви б р е х а ч к а, б р е х а, цебто 'ворожка', зафіксовано спорадично в окремих гуцульських говірках* (Із підручника); *Східне виходило на громадську т о л о к у, на великий столочений худобою пустир* (Б. Лепкий); *Ось японська с о ф о р а, диковинне південне дерево, що квітує в липні білим та запахуцим квітом* (О. Гончар); *Л и с т а т и й ч а в у ш, або «волове око», як його тут звуть, буйно розрісся цієї весни* (О. Гончар); *В інституті весна позначилася і с п и т о в о ю л и х о м а н к о ю – недугою, що обпадає тільки студентів* (В. Підмогильний). Інколи пояснювальні компоненти відрізняються модально-оцінними відтінками, стилістичним забарвленням.

По-третє, повторення думки сприяє кращому її розумінню тоді, коли пояснюваний і пояснювальний компоненти співвідносяться як загальне і часткове, переносне і пряме, як-от: *Цього разу їхній клас п р а ц ю є на шкільному винограднику – підв'язує виноградну лозу* (О. Гончар); *В тій хвили Леон поглянув вбік і побачив на фундаменті с л і д и іншої ж е р т в и – кров людську* (І. Франко).

Окрім того, конструкції з пояснювально-доповнювальним значенням слугують для коментування або узагальнення основної інформації: *Я рано зіткнувся зі смертю і відтоді не ставився серйозно до будь-якого руху, бачив в і н е ц ь його – повільне згасання* (В. Дрозд); *В одних чи других кривих гуртах людей завжди й скрізь був однаковий провідний мотив – спільне зацікавлення спільним життям* (Наталена Королева); *Церква, як часто-густо наші старі церкви, стояла на горбку* (Б. Лепкий).

Можливість інтерпретації першого компонента пояснювально-ототожнювальної конструкції іншим здебільшого зреалізована в кількох і н т е р п р е т а ц і й н и х к о р е л я ц і я х: 1) один компонент подає зміст як тезу, лаконічно, другий – розгорнуто: *В о н и були зовсім у сварці – Де нис та Яхрем* (Б. Грінченко); 2) зміст компонентів репрезентовано різними мовами: *Р а и s i s, або пауза – «припинення», означає перерву в мовленні* (Із підручника); 3) метафоричному відображенню дійсності в одному з компонентів відповідає реалістичне його відображення в другому складникові: *Чому в о н а така неговірка, оця ріка у місті гомінкому?* (В. Вознюк); *Бо в о н а, тихе ягня, любила свого звіра* (І. Франко); 4) компоненти оформлені засобами різних функціональних стилів: *Для впевненості під час іспиту студент завжди має «ш п о р у», такий собі «дидактичний матеріал»* (Із часопису); 5) один із компонентів є нейтральним, а другий – експресивно-емотивним або оцінним: *А в о н и, клаповухі, розпустили гемби та й повірили* (Л. Костенко); *О боже мій милий! За що ж ти караєш її, молоду?* (Т. Шевченко); *Та ж в о н а, гадина сороката, бреше!* (І. Франко). Адресант, вибудовуючи своє висловлення, передусім прагне бути правильно зрозумілим, а з іншого боку, орієнтується на протилежного учасника комунікативної ситуації – адресата, пасивного (якщо мовець самостійно розв’язує проблему адекватного сприйняття вихідного висловлення з огляду на фонд знань реципієнта) або активного (коли слухач очікує на пояснення). Отже, ч и н н и к а д р е с а т а є каталізатором появи пояснювальних конструкцій, для побудови яких мовець обирає прагматичний пік, коли висловленого, на його думку, не достатньо для того, щоб досягти прогнозованої реакції.

Основне призначення у т о ч н е н н я – виразити думку точніше, використовуючи конструкцію з двох і більше компонентів, зіставляваних за обсягом переданої інформації. Зазвичай другий, уточнювальний, компонент корелює з першим як ціле і частина, родове й видове (тобто уточнення означає звуження поняття, обмеження, перехід від загального поняття до вузкого, часткового).

Антропоцентризм категорії уточнення, на нашу думку, виявляємо передовсім у виборі семантико-синтаксичних відношень, які передаємо за допомогою досліджуваних конструкцій. Так, уточнення компонентів із значенням місця і часу пояснюємо екстралінгвальними причинами, оскільки сама можливість людини орієнтуватися в просторі та часі передбачає конкретизацію, точність. Якщо комунікант виокремлює факт, важливий для самого себе або інших учасників мовленнєвого акту, то він актуалізує інформацію особливим чином, відступаючи від лінійного тексту, вибудовуючи другий план, напр.: *Військо розбило табір т у т-т а к и, під стінами Києва* (В. Шевчук); *Т а м, на піску, над морем, зацвіла тепер її любима квітка – гірський крокус* (М. Коцюбинський); *З а р а з, вночі, підбере перехожих, визволить з ночі тролейбус нічний* (В. Вознюк). Свободу мовця вбачаємо в можливості використати відокремлену конструкцію для акцентуації, звуження координат часопростору або, навпаки, для їх розширення, порівн.: *Батько був н е в і д о м о д е – на Цейлоні, в Індії, в Єгипті* (Наталена Королева).

Важливо для співрозмовників конкретизувати й кількісні показники, міру тривання дії або стану, інтенсивність ознаки, щоб адекватно сприймати повідомлюване, орієнтуватися в конкретній ситуації, як-от: *І незабаром ворота одчинені, буланій запряжений, на санях г у р т – п’ять душ* (С. Васильченко); *Довкола широкого накритого стола сиділо т о в а р и с т в о людей: три мужчини а дві жінчини* (І. Франко); *Я д о в г о думав – до самого ранку – про звичай неписаний закон* (В. Вознюк); *Лекції їхні визначалися т о ч н о: двічі на тиждень, середа й п’ятниця* (В. Підмогильний); *Я с н а, аж блискуче-срібна, гарна блондинка княжна Каратова подає Катрі потрібне з н а р я д д я – великий дерев’яний кужіль* (Наталена Королева).

Інколи автор висловлення використовує уточнення для створення ефекту невимушеної оповіді, спонтанного мовлення, стилізації під народне мовлення, жартівливого забарвлення, як-от: *Але яко г о с ь-т о хмарного червеного в е ч о р а, ба, навіть вже й доброї ночі, Танасій Максим’юк зайшов до Михайла* (М. Матіос); *Але його [патріарха] м а р н о с л а в с т в о, ба, врешті й міся, були дуже вже великі* (В. Шевчук); *Т а м, за широкими морями, за лісами дрімучими, ще й за горами кам’яними, в не нашій, далекій стороні, був колись веселий край...* (С. Васильченко).

Зауважимо, що розмовне мовлення, на противагу іншим стилям, відрізняється передусім незначною глибиною фраз, що спостерігаємо в прийомі нанизування думок. У цьому аспекті одним із засобів, що дає змогу перейти від «нанизування» речень, коли виклад здебільшого забезпечують лексичні засоби, до граматичних засобів вираження логічності, слугує уточнювальна конструкція із зіставно-виокремлювальним значенням та семантикою додавання або заміщен-

ня. Наприклад: *Ніхто, крім Богині щастя, сльози не побачить моєї* (С. Пантюк); *А хоч би воно [село] в с е й завалилося, оприче церкви Божої!* (Б. Грінченко); *Всі с л у х а ч і, не виключаючи й самого Леона, стрепенулися на ті зловіщі слова* (І. Франко); *Його стрітила якась злорадна н а с м і ш л и в і с т ь, замість сподіваних слів та проклять і вибухів скаженого гніву* (І. Франко). Прийменники, граматично оформляючи співвідношення між частинами речення-висловлення, фіксують логіку його побудови.

Інша функція іменних груп – контекстна: вони слугують засобами зв'язку частин тексту («скріпами»), оскільки в семантиці прийменників закладена градація значущості поєднаних компонентів іменного ряду. Співрозмовник завдяки прийменниковим елементам сприймає зміст іменної групи як менш значущий, проте саме вони встановлюють зв'язок між відомою та новою інформацією (темою та ремою).

Цікаві приклади уточнювальних конструкцій, що містять елементи чужого мовлення, як-от: *Оприч двох тостів – «за сміливість» і «за працю» – п'ю ще й третій: за єдність!* (М. Коцюбинський); *Мовчазна дитина не те що кривого – ніякого – слова, окрім «Дужі-здорові?», «Боже помагай!» і «Днюйте з Богом!», нікому не скаже* (М. Матіос). Такі прийоми маркують поліфонію оповіді, її суб'єктивно-модальну багатоплановість, уможливають одночасне звучання голосів автора твору та його героїв.

Спостерігаємо в реченні повтори уточнювального компонента для акцентного виокремлення, для підсилення інформаційного плану, зокрема й образної характеристики, оцінки: *Уже випито першу чарку, і молодий, відварений по-чабанськи влашок пашисто парує в м и с к а х, в тих самих мисках* (О. Гончар); *Щ о с ь і з ним творилося несусвітнє, щось із його головою, душею, чуттям, почуттям* (В. Шевчук); *Заплаче з л о д і й, лютий злодій* (Т. Шевченко).

Здебільшого конкретизувальне значення мають конструкції і тоді, коли вони пов'язані з прикметниками або прислівниками, оскільки назви ознак, якостей, властивостей також потребують конкретизації, асоціативно-образного усвідомлення в процесі комунікації, як-от: *У Тоні з батьком дружба с в о є р і д н а, без ніжностей зайвих* (О. Гончар); *Він почав думати про Лаврена якось і н а к ш е, прикро* (Ю. Мушкетик); *Ш и р о к о, на кілька верстов, розметнувся степ, спокійно плинучи під сонцем до моря* (О. Гончар); *Білі – неначе вовняні – сніги лежали від верхів до низу непорушним саваном* (М. Матіос).

Досить часто мовець використовує пояснювально-уточнювальну конструкцію для вираження алогічних відношень з базовою частиною речення. Зокрема іронічного забарвлення набувають конструкції, які «вносять» у речення інформацію, протилежну до основного змісту повідомлюваного, що створює антифразисний контекст [4, 78]. Наприклад: *Ми знаємо життя. Але де нас, таких розумних, чекають?* (Г. Тарасюк); *Кожен роздумує про громадську думку й діє від імені громадської думки, тобто від імені думки всіх мінус його власна* (Г. Честертон); *У деяких думках нема нічого поганого, крім них самих* (Л. Леонідов); *Усі жанри добрі, окрім некролога* (В. Фільченко); *З автобіографії не можна дізнатися нічого поганого про її автора, за винятком стану його пам'яті* (Ф. Джонс); *Ох, до чого ж важко бути родзинкою! Особливо в ящику з ізюмом* (Ф. Кривін).

«Імплікація різноманітних додаткових значень і засвоєння повідомлюваної інформації є основою використання таких зворотів зі стилістичною метою. Що стосується комунікативного зсуву /.../, то він пов'язаний з відмінностями в емоційно-оцінному статусі основного речення і відокремленої конструкції: якщо в основному реченні актуалізується здебільшого позитивна оцінка, то у відокремленій конструкції експліцитно чи імпліцитно відображено негативну оцінку, а зіткнення понять із полярною семантикою породжує іронічний зміст висловленої думки» [4, 79–80].

Отже, формування пояснювально-уточнювальних відношень зумовлене потребою мовця в інтерпретації вихідного змісту іншими засобами (інакшим способом), щоб з'ясувати актуальну для слухача сутність повідомлюваного.

Список використаних джерел

1. Вихованець І. Пояснення / Іван Вихованець // Українська мова : [енциклопедія]. – К. : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 513.
2. Глазова С. М. Пояснювально-ототжнювальні конструкції в українській мові: семантика, граматики, прагматика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Світлана Миколаївна Глазова. – Харків, 2005. – 20 с.
3. Глазова С. Зумовленість пояснення комунікативною спрямованістю висловлення / Світлана Глазова // Актуальні проблеми синтаксису : матер. міжнар. наук. конф. 19–21 жовтня 2006 р. : відп. за вип. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2006. – С 51–56.
4. Гуйванюк Н. В. Способи реалізації іронії у структурі речення : [монографія] / Н. В. Гуйванюк, Ю. М. Пацаранюк. – Чернівці : ЧНУ, 2009. – 167 с.

5. Фунтова Т. Б. Логіко-синтаксична категорія уточнення в сучасній російській мові (семантика, засоби вираження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.02 «Російська мова» / Тетяна Борисівна Фунтова. — Сімферополь, 2002. — 18 с.

Анотація. У статті з'ясовано функції пояснювально-уточнювальних конструкцій як мисленневих універсалій, що репрезентують антропоцентричність у мові та мовленні.

Ключові слова: пояснювально-уточнювальні компоненти, прагматика висловлення, інтенції мовця, чинник адресата.

Summary. In the article the functions of explanatory-specifying constructions are found out as thinking constants that present an anthropocentrism in a language and broadcasting.

Keywords: explanatory-specifying components, pragmatic of expression, intension of talking, factor of addressee.

УДК 811.161.2'38:821.161.2-3.Л1/7.08

Ладиняк Н. Б.

ПОВТОР ЯК ДОМІНУВАЛЬНИЙ ОБРАЗНИЙ ЗАСІБ ОРНАМЕНТАЛЬНОЇ ПРОЗИ АРКАДІЯ ЛЮБЧЕНКА

У сучасній лінгвостилістиці *орнаментальність* художнього тексту пов'язують із наявністю в ньому ознак «поетизації» прозового мовлення – метафоризованого, ритмічного, із своєрідною музичною організацією та лейтмотивами. Орнаментика як «сукупність мовних засобів оздоблення художнього тексту» [6, 236] є поняттям стилістичним. Вужча частина цього поняття виокремилась в семантику слова *орнаменталізм* як назву стильової тенденції лірико-романтичної течії в українській літературі початку 20-х рр. ХХ ст., представниками якої були Ю. Яновський, А. Головка, Г. Косинка, М. Хвильовий, І. Дніпровський, А. Любченко; у конкретному значенні *орнаменталізм* – ознака декоративної прози. Такій прозі притаманний виразний ліризм, багатоконтактна композиція, оригінальність синтаксичної будови, ритмічність, естетизм [6, 236]. Науковими синонімами терміна «орнаментальна проза» є «стилістична проза», «ритмізована проза», які певною мірою характеризують цей стиль художнього письма.

Основоположником орнаментальної школи вважають М. Хвильового: у його прозових творах ритм чітко проявляється в поетичному ладі, інтонації, синтаксисі, структурі образів [8].

А. Любченко – також представник цієї школи. Критики закидали йому наслідування манери М. Хвильового, однак йдеться про спорідненість, дотримання певних настанов: стиль Любченка, відбиваючи яскраві ознаки «романтики вітаїзму», вирізняється індивідуальними мовними рисами.

Сьогодні існує чимало літературознавчих студій про творчість письменника (В. П. Агеєва, О. Н. Боярчук, Г. О. Костюк, Н. Б. Кудря, І. Л. Михайлин, Л. В. Пізнюк, Ю. Шерех та ін.). Однак, попри великий інтерес до художньої прози А. Любченка, мова його новел мало досліджена. Можемо назвати розвідки на цю тему Я. Полфьорова [7], Ю. І. Калашник [3] І. Мариненко [5]; С. Є. Ігнат'євої (щоденниковий дискурс письменника) [2]. Спостереження щодо індивідуально-авторських особливостей вживання вставлених конструкцій в українській прозі 20–30-х років ХХ ст., зокрема й у художньому мовленні А. Любченка, здійснила О. В. Галайбіда [1]. Виявлено такі особливості стилю митця: орнаментальність, уривчастість фраз, ритмомелодійна стилістика, які роблять манеру автора динамічною; яскравість ліричного образу, що «зливається з музичальністю його словесного, звукового й синтаксичного вираження» [4, 19].

Мета нашого дослідження – проаналізувати функціонування повторів у художньому мовленні А. Любченка, з'ясувати їхню роль у творенні ритму.

Відчуття орнаментальності художньої прози А. Любченка твориться насамперед будовою синтаксичних періодів. Найпродуктивнішими синтаксичними засобами в текстах новел письменника («Гайдар (стєпова легенда)», «Найменням – жінка», «Кров», «Via dolorosa», «Ворог» та ін.) є, за нашим спостереженням, повтори (контактні і дистантні), синтаксичний паралелізм, нагромодження однотипних одиниць, парцеляція конструкцій.

Повтор – домінувальний для індивідуального стилю Любченка образний засіб, що визначається особливостями його прозової моделі. Використовуючи прийом повтору, письменник долучає до